

פרק רביעי בבא מציעין

טבון

ח' טבון

(2)

טבון

ח' טבון

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Hayyim ben Isaac, o-Rabbi, 1376 ה'צט.

(3)

ספר

תשובה

Mahar"ah אור זרוע

למרנא ורבנא חיים אשכנזי
בן מרנא ורבנא יצחק אור זרוע מווינה

ובסופה

הגחות הנאותו מהר"ם יפה

נערך מחדש והוגה עפ"י כתבי יד
בהתוספת י"ח תשבות חדשות
עם ציונים ומקורות השוואות והארות
תוכן הענינים ומפתחות

מאת

מנחם אביתן
בראנסבורג דנאון מודחד"ר משה שלט"א

בעה"ק ירושלים תובב"א
שנת תשס"ב לפ"ק

וזע"ל סבור אני העני בדעת, ואפלו דקה לא מהני אלא במבי' שלחן שאין לאחרים חלק בו כי אם על ידי שהרגלו לערב ייחד ועל ידי דקה מסליקים הרגל, או אחד מבני מבוי שעשה דקה לפתחו⁴¹ הווה מסליק עצמו, אבל כמו שכ' ריבינו זצ"ל אני מבן, אם הוא ורוצה להסתלק ממה שחרוץ לדקה ואוותם שחרוץ לדקה לא ירצו להסתלק ממה שבתוכה, ומה כה יש לו לסליק על כרhom, הא אמר בפרק כיצד משוחփין⁴² יש דין השבת גולה בשבת, (ג'ゴי היבא אורחות) כדאמר⁴³ גבי שני בתים ושלש חורבות בינויהם דלא שרי כל אחד בסמוך לו, אלא משום דלזה תשמישו בנחת ולזה תשמישו בקשה, הא לשניהם שוה היה אסר, אלמא חשוב אורה⁴⁴ ע"פ שב' חורבות מפסיקות בין ביתו לו החורבה, חשוב אותן דקימא לנו כרבי שמעון וכרבנן יהודה⁴⁵ דאפי' ישראל כי ליתיה לא אסר. וכן פסק המומנו⁴⁶.

זע"ל הודיעוני, כי נ"ל ע"פ"י שבعلي' חיים מוקצים → נימנו⁴⁷, מ"מ נ"ל להתו לטלטול עופות המצעפים בקול נאה בכלובן, ריליכא למיחש דילמא שמייט גדריהו⁴⁸, כיוון שבני אדם נהנים בקהלוא לאו מוקצים נינהו, מידי דחויה אסיליקוסטא⁴⁹ שהיה למדאות. וקול ומראה כי הדורי ונינהו לעניין מעלה⁵⁰. וצא ולמד מכל כל שיר דאי לאו גזירה שמא תפסק⁵¹, שמא היה מותר לטלטול ולשורר בחן⁵². העני בדעת חיים איליעזר בן ריבינו יצחק.

סימן פב*

על ידי צורת הפתח¹, הלך גבי שבת נמי חשיב כמחיצה המפסקת. ומה שדורסין וזה האצל וזה צורת הפתח, הוי כתמי חיציות ופתח בינייה². ומה שכתבת מורו על עשה לחץ מבוי³ משום דאן לחיצונים תשמש על הפנינים, mana ליה למך דאייריו דוקא

אוננה אף אני חלק על רקשיא ליה למך, האיך צורת הפתח מתרחץ מבוי, משום דሞציא מרשות המיווחת לו לרשות המיווחת לאחריהם. לא ידענא מאי קשיא לי' למך, דצורת הפתח חשוב כמחיצה המפסקת, דלענין כלאים שרין לזרוע חטה וחרצין זה האצל וזה

24. שם ת, א. 25. ע"ש ה, א תודעה רב. 26. =מורנו ורבינו. 27. בנדידובין. 28. שם מפורש כן בדי' מהרים אך כ"מ מד"ר מהרים בפסק עירובין בגולין ובנספחות שם, אכן ע"י רש"י עירובין נט, ב ד"ה מבוי נמי ובתוס' שם ד"ה מבוי וברא"ש שם (פ"ה סי' ט) ובמשנ"ב (ס"י שס"ג סל"א) ובשעה"צ שם (סקטט"ו) ודוק. 29. ע"ע בפסק עירובין שם (ס"י קע"ז) ובמודרכי עירובין (ס"י חק"ב) וברא"ש שם (פ"ז סי' ט) ממשו. 30. וע"כ דאן אסרי אהדרי מושם דכ"א יכול לילך לפחות אחת, וכו"כ ריבינו יונתן שם (ב, א מרפיה) והובא בב"ז (ס"י שיש"ד מהר ג). וע"ש ב מג"א (סקטט"ו) מש"ב ע"ד. וע"ג בכמי דלך דתורה על הטור שם אות כי ואכם"ל. 31. ע"י ריטב"א שם ג, א שמאור מדרבי לדעתה רשות דסל"ל דלרכם כמפולש וצריך וצורה פ בעקבימתו, טעמו משום דחשיב בכ' מבואות פ"ש. 32. לפרש, בתוס' שם נת, ב ד"ה מבוי. 33. בנדיד"ר. 34. גנדי' נספה כאן תיבתימבו. 35. שם. 36. כיוון דברה"ג אפשר לדגניות יבולות לילך בצד אחר. 37. בנדיד"ר ע"ד. 38. שם סב, א. 39. ביה בכתבי ובנדיד"ר, ואיכא נפ"מ ולגי' בכמי נמצאו דעתה ריבינו דאן לחלק, אבל לגינויו, נמצאו דמסכים עם חילוקין וצוה"פ מתני' ומשמעו הרבים נראה דעתל' בכתבי', ולגי' בדור' איתנו מוכן מש"כיזודקה, ורוווק. 40. היה ישראל מן החצר. 41. שם נת, ב. 42. שם פט, א. 43. חוכת אלן אין להם מוכן. 44. (גנדי' ליכודאמטר). שם פה, א. 45. היהנו דיאיסין זע"ז ולילם מה שמלקל עצמה. 46. שם פט, א. 47. הל' עירובין פ"ד הי"ג. 48. ע"י שבת קכח, ב. 49. ע"י ב"כ עג, ב. 50. שם ג, ב. 51. פחסים כן, א. 52. ע"י ביצה לה, ב. 53. ע"י שו"ת יב"א (חו"ה או"ח סי' ב'ז' אות א') שהאריך בנהך דר' ריבינו וראויו כן. ולענין הלכה עמש"כ לקמן סי' פ"ב הער' 13.

ס"י פב: *. תשובה זו היא תשוי הרא"ש (וחתומות עליה) עד ריבינו בתשי' הקורמת. : . ע"י עירובין יא, 8, 2. דפסיטת דאן

רמבוי עוקם²⁴ כרכך בוד"ר) ואותבה²⁴ בעקבותיה, ופר"י²⁵ זצ"ל ריבני ראש האחד לא רצוי לעשות לחץ לפתחן, ולמה לא אסרו על אלו, ולהלא מ"ז²⁶ רבי²⁷ מאיר זצ"ל בעצמו פירש²⁸ דבמבי' אחד אפלו לא הרגלו לערב ייחד אסרי האחד²⁹, וזוחק לומר דמחמת עקומותיהם ייחשב כתמי מבואות ולא הרגלו לערב ייחד³⁰. ולא דמי לעשה לחצ'י³¹ מבוי שהוצרך ר"ג³², זצ"ל דאן פתח חזץ לחץ כי החיצונים אוטרין על הפנימיים עפ"י שאין להם שימוש שם כהפי' לעיל, מ"מ כי דחקי רכבים עיליל להחטם ע"פ שם בא לסתום סותם, מ"ד³³ אמבי' דמצוי לمعدך דקה³⁴ וככל כמה דלא עבד אסרי, ולפי סברא זו לא הו' מהני צורת הפתח לחצ'י מבוי לרוחבו³⁵.

ולפי דברי ריבינו זצ"ל שליל ידי צורת הפתח אנו מסולקים מן הגרים כמו בדקה, אם כן כמו שהם אינם או סורים מבאותו שלנו, גם אנו לא אסרו מבאות עליהם, והוא מותר לטלטול מבתיהם למבאותם שלחים ובמכאותיהם. וזה ודאי נראה יותר אפלו לפי דברי, דדמי לרוחבה דמערבען לחצ'ין דפי' לעיל. ועוד נראה לע"ד³⁶ הפתחה דכי היכי דאמור רבן³⁷, אין עירוב מועל במקום גוי ואין ביטול רשות מועל במקום גוי עד שישוכר גוי לא מוגר, וכי נמי אין צורת הפתח מועל במקום גוי כדי שיצא מחצר או מבוי שהגוי דר בו ולא ילמוד ממעשו ודורח נ"ל³⁸ כמו שחייב ליה יצחק לעוז דעל צורת הפתח שאינו מותר לטלטול בכל החצר אפלו אי מהני יצ'ו³⁹.

Hagiz, Jacob, 1620-1674

(5)

שאלות ותשובות

הלכות קטנה

(ספר הלק"ט)

חלק ראשון ושני

שאלות ותשובות, בניות לתלפיות, בדעת ובמועצות, אשר חקר והכין מירי שבת
בשבתו ביום השישי, להביא אל אוחל מועד מסכן העדרות בית המדרש הגדול
בבית יעקב" אשר היה בירושלים עיר האלהים טלה טוביה

חובך עיי הרב המובהך מרוי דמתניתין וריש מתיבנתא

בן של קדושים אוראלים ותורשימים כמויהר"

יעקב בכמויהר" שמו אל חאג'ז ולהיה

הובא אל בית הרופס על ידי בנו העזיר שועל בן ארי הוא מטה חאנז נרין
פה ויניציאה יע"א שנת כי קרא"ש הנה (תש"ב) לפיק

[נוסחה שער דפוס ראשון]

ועתה בא במחודורה חדרה מפוארת בסידור מחדרת מוגחת
ומתוקנת בתוספת הספר הנפלא "הלכה דוחות" והוא באור נפלא
על ההלכות כסנות להגאון ר' בן ציון אלקלעי זצ"ל, נדפס בירושלים תרמ"א.
ובתוספת מרובה, העזרות וביאורים על סדר התשובות ערכוכם. וייע כי המחבר
קיער ובריוו בכואו אל הקדר, ובאו הדברים בספר החתום, הנה פתח יפתח
לנבע מימי ושולחו על פני קרת במשא ומתן באמונה ליקוטים מדברי
הדורנים ברבורי והעסקים בשטעוותיו. וניקב בשם "גן הלקט"

כל זה עשייתו בסיעתא רשותא
נח גדל'יה באמור' הרב קלמן אריה קוץ'קוב

ויצא לאור עלום עיי
זכרון אהרן
התשכ"ט

הנִּמְזָקֵן

7 שאלה. אם מותר לטלטל בהמה חייה ועופ לתינוק לשחק בו בשבת: מדברי החותם במציעא (מו: ר"ה פ"ו) נראה דקרי ליה לשור כל, וכל שעושין בו איזה דבר מיוחד לך כי מיקרי [אי]. והוא (שנת קחח) דמזרין עגלים וסיניין מדידין אין מגביהין לא, משום דלאו לצורך גופו ומוקומו הוא אלא לצורך עצמו של אישו:

1

הקלבה רונחת

בכל מני נסימות חוץ מכך וממנו הכלל עטם
שלוים לטעמך וכי מיטוק לך בסתום מכך
לו כלים וכלים כהבו לדמיינך מיעידך בסאו מלפני
הע' ג' לדמיינך געל, וס' ג' יט גועל פ' י' דמה סאמת
אטו ומן ז' נועם ס' א' ח' ס' ק' מיטוק לטעמך
מי ועוות שינו חוץ מסוכן וממו, והשפטים לפ' מ'
שלמו סטמפה דתמיינך האנכייס, ול' קורן גע'
ז' היל' ס' אל מיניך דמיוק וילך לאו מוקו
וק' ג'.

קידוש

פישיטה הוא שמייד דבר מסוים הררי הוא כאמור בזה, וכותב שcheidוש ובינו הוא שاع"פ שאפשר לומר שכונת המקרא לומר בטבעתי אחרה ולא טבעה זו אינו מושגינו לבב ומשיב ידיים מוכחות.

ב' מה [א] מדברי ריבינו נראה שרימה דין בע"ח לכל
שכשם שכיל' מותר לטלטלו לצורן גופו ומקומו,
כן מותר לטלטל בע"ח. אמן עיין בשורת מהר"ה
או"ז (ס"פ פ"א) שכתב שעופות המנוצפין בקהל גאה
בכלובן ליכא למייחש שם שמייט גדרפייהו, כיון
שבנ"א נהנים בקהלם לאו מוקצים נינחו, מידי רהוה
אסליקוסתא שהיא למראה, זאת ולמד מכל בליך שיר
שאי לאו גזירה טמא תיפסק טמא היה מותר לטלטלן
ולשוכר בהפס".

אבל בתשובה שאחריה (**ס"י פ"ב**) כתוב בשם הרוא"ש "יעל העופות לא מלאני ליבי להtier ודאין ללימוד החיתר שמיושן בבעל חיים מהיתר כלים, אכן כלים שללאכמו לא יסור לערוך גופו ונתקומו מורה. אבל צורות שבচার אפילו דרך מהם צורך גדול אסור לטלטל משומש שאין תורת כל עלייהם היכי נמי

סעיף ב' בז'

אל שאלת: מי שבירך המוציא ונזבר שלא ברך על נטילת ידים מהו:
תשובה. יכול הוא שבירך ^(א) ואין זה הפסיק. א"נ יטעם פחות מבהיר שם
ואח"כ יברך על נטילת ידים:

הלהכה רוחות

וממ"ל "ל' חלון שיטול לנברך חומר קניינוג נס ה' נירן
סמו"ל. עיין בנטוס"ט סס ק"ק י"ח. חלון סט"ז ו"ל
מוליך על מורה"ס ו"ל וקנירן לך סליחת קניינוג נל'

יעירן כלל לדון מיקרין עוגר לעצ"מ וק"ל.
אי גמי יטעם פחות מבהיר שם. פירוש דתכליש
מענין דנרכין טמגרכין עליין, כגון טמגרכין על ספמ
וקומס שלכל חומר קניילו מל' לו לפהן, פנו לפולוי
נקבל מט מחהל נטמס וקונול גלו מיט לירן לנברך
טפ"ל ע"ב. ולרך נטמפל סרב ו"ל מט דוקה נטכליש
טפס מענין דבר טמגרכין עליון ספס געניעי חכללה
כמ"ט טפ"ע סוד לדון היי פסקה חלון זרכמת עליון
נעלם ידיס טסיה קודס חמללה ומינה מט גענערת
ידיס פוי פסקה, לו דילמל מיט נירן חכללה
מייקרי גמי מענין דבר טמגרכין עליון וק"ל.

יכול הוא שבירך ואין זה הפסיק. פירוש דלונן

טפ"ע ס"י קני"ח טפ"ע ס"י קני"ח טמגרכין ו"ל, וטס זרכמת גענערת
טפ"ע ס"י קני"ח טמגרכין ו"ל, וטס זרכמת גענערת
עד חומר ניגנו מגרכ ע"ב. פירוש ומיקרי טפ"ר טפ"ר
לעטשין דמסמן דוקה חומר קניינוג סוד שיטול לנברך,
חלון מט נירן סמו"ל למ, וכמ"ט רט"ל וסמג"ה ו"ל
ט. דטפ"ר דרכן ו"ל מטו מפרת כמ"ט רט"ל

ב' הלק"ט

רק בבע"ח שימושים מעצם טבעם ומהותם לתשות
של שעשו ושותוק כדוגמת העופות המצחצפני
בכלובן, ולפי"ז עולה הדמיון יפה לתומו בבע"מ
שכחש שהשור מיותר לעבותה האדם בחורשה ולרך
נחתב הכל, אין החוכמי נהשכ בכלי שיר כמו שכתב
ר"ח או"ז, אבל אפשר שרבניו יודה שאסור לטלטל
בע"ח שאים מיזהדים למשחק התינווקות בשבח כיוון
שאן שם כלי עלייהם ולא נכנס לשור, ולענין קושית
ההקל שאסור כלל ליתן לחינוך לשחק בהם שמא
ימתו ויאכלם אכמ"ל בזה.

מו [א] נידון זה תלוי בכך נידוגים. האחד האם
ברכת ענט"י מהות הפסיק בין ברכת המוציא
לאכילת הפתה. והשנייה האם יש בכלל טעם לכרכ
ברכת ענט"י אחר שבירך המוציא, או שטער זמן
הנטילה אחר ברכת המוציא, ואין טעם לברכ על דבר
שטער זמן וגינה.

תועט מפורש אסור בשבח לטלטל בע"ח לחינוך שלו
שאלות ורבינו, וכן הוקשה לרע"ק א' בגליון השו"ע על
רכינו. וביתור קשה על רביינו מה שהקשה בשוו"ת חקרי
לב (או"ח ט"י נט) שתוס' שם כתבו טשרו נקרא כלוי
ביני שמיועדר לחורשה וחירעה, אבל מהוכי תיתני
לŁלמוד כן לכל בע"ח שאmins משמשים גם כללים
לעbor בהם עבותה האדם. עד הקשה בהקל' שאדור
כלל ליתן בע"ח לחינוך לשחק בו שמא ימות ויאכלנו
כמו שהביא מכמה פוסקים. ועל שאלת זו תיינן דברינו
רבינו בספר יוקח נא (ס"י ש"ח ס"ט) וכותב דרעת
רכינו שהגדיש בכונה תחילה שלוקחו לחינוך לzechak
בו שפעולה זו נחשבת לדעתו כמלאה בע"ח לא
פחות מחירשה ומשו".
ונראה לנברך בדבריו ורבינו שפסק בדבריו הר"ח
או"ז, ולפי"ז ציריך לומר שכל היתר הטלטל יהיה

חת: דכל
ח ככח: ומקומו

גלו טעם
ווק' מקני
ס' חולפין
ז' טמגרכין
ט' לטל נטמס
ט' לפי מא
ז' טריך כרכ
ב' היי חילק
ד' לטס חלק
ז' טלק"ט

ים דאין.
לוי חיים.
ז' הרא"ש

ט"ז שם
) שהיתיר
צדקה ולא
המחרש"ל
מו כללי
בבם מצד
סף (או"ח
למהרב"ח

נוט' בבע"מ
בלו מטש
אבל תוס'
בו דאסור
ז' יען חינוך
ג' של כינוי
חת, כאשר

ר' רוקח, מאסילו דכפרק ב' דיו"ט [בג']
אצטם, מוסס סיורי כוכות צל אין
ל' חומו מן צלעמן, ויה"ג דמומר
ס' אף יעדת נאתהלה דנור פישיס
זודלי לחר קד מילוט. ולבון כדי

לְסֹלִימָיו כַּרְוִיקָוּ סְטוּמָן עַל
סְלַדְכָּסְטָוִי יְוִילְיָנוֹ: (בב) אַסְבָּוָר
אַתְּבָּטָל בְּהַמָּה וְהַזְּבָחָת. כְּכֵי
עַמְדוֹ שָׁוֹ דָּה כְּפָנֶן) גְּבִינָה וְ
מִמְּלֻגָּה עֲרוֹקָן זָמָה קָהָה, כְּנָהָל וְלָמָּל
כְּצָבָכָסְ קִיןְ יְ כָּתָם, סְמָנְגָּוָן
סְכִימָיו מְוָרָל בְּכָנָה לְזֹה אַרְתָּאָסָס
וְלִיטָּנָן, וּמְבָלָה סְסָטִילָה דְּסָגָן
סְפָטוֹר וְצָיָה, הָה, וְהַמְּסָמִי עַל וְסָ
סְמָקָן לְהַיָּר טְלָפָוָן סְמָקָהָרָה, מְעַגָּז
לְצָבָי דְּלָעָמִיס סְקָדָה, קִיְּנָה לְמָקוֹסָ
סְמָמְמָהָרָן סְסָקָיְזָה הַמְּסָמִס נְסָסָ
הַכְּבָדָל טְלָפָוָן דְּזִיזָּס דְּנָכָר סְמָמוֹקָהָ
לְהָןָ סִתָּה. וְהָלָל נְהָמָה דְּטָשָׂוָת
סְפָרָד שָׂוָת מְסָקָמָה וְלִיטָּנָה, גָּלָ
לְעִדָּתָה לְסָכָנָה, וְעַל קָן הַן לְפָמָקָן
כְּסִימָר טְלָפָוָן כָּהָ. וּלְעַנְנָן נִיאָזָ
עַיְינָן סְוָרִיָּהָיָה: (בב) אַבָּ
אַצְּרִיבִּין הַבְּנָנִיָּהָיִם. פְּרִוּסָם,
מְמֻסָּסָה נְגָרָעָל חִיטָּס, דְּלָס לְהָהָן
הַטְּקוֹרָה לְפָסָהָה קָהָרְפָּטָהָה, דְּלָלָ
מְהִלָּי דְּלָיָה סְוָרָעָלָה, כְּסָסָהָהָ
מְטָלָפָוָן כָּוָהָה קָהָן מְטָלָפָוָן
מְקָהָה, כְּדָהָמָרִין גְּבִי מְתָהָ
קָהָה: הָה סְלָלָן זָסָהָה כְּ דָסָסָהָה

פָּרָה דִּסְךְ וַיְמַפְּתַח, לְכִי מֵטָה פָּה
 זֶה
 סָקְמָלָנוּ וַיְהִילָּל סָקָס ("כ" ס' ד"ז-
 ז"ל). מִלְּיָאִת שְׁיטָלוֹן עֲשָׂוָת צָו מַעֲשָׂק
 תְּמִבְצָעִי לְשִׁלְבָן [מ"ה]: זֶה אֲבָזָן
 תְּמִבְצָעִי (ב"ה): זֶה בְּהִגְזָרָה. הַכֵּל נְרָטוֹת
 לְמִמְּבָבָס [בְּגָזָן] פְּלָק י"ח [בְּגָזָן ט"ז].
 כֵּן מִיקָּוָה לְעַטְלָל מַקְדָּשָׁה, וְכֵן
 בְּמִנְּפִי שְׁמָגְבָּהָת. וְלִרְמָמָ"ס
 וְגַרְחָס לִי בְּלִמְנוֹדוֹ לְרוֹי דְּכָר שְׁלִיחָן
 לְיִצְחָאָה כ"ג, וְגַס מַוְתֵּר לְמַף
 מַגְּבָּס:

(ב) און עושׂוּתָמָן גַּרְגַּרְגָּרָה בָּרוֹן
 (ג) סְפִירָה לְסֶלֶעָן עֲלֵיָס
 (ד) נְצִירָה מִזְמָרָה נְסִימָה
 (ה) עֲדַיָּה נְקִמָּה נְקִמָּה כְּפָנָן

עכשיט של מיטו ריליטס ס' (ט) אסור להחויז אלא אם
בן נתן פא להוכם (טט) מיטו:
ז. (טט) אין עוזים נרע של רעוי למתיחה דהינו
להבא לפנוי דבר שעתיד ליטאט טב בדי-
חויזיאו לבשיטאט (טט) ואם עבר ועשה מותר
לחויזיאו:
ט. (טט) במקומ דאייבא בפדרה טג מוחר (טט) להונט
מטחו אצל נרע של רעוי סך ולקביעו ישבתו שם
כדי להחויזיאו:
ח. (טט) מבוטס אDEM מבצעו יט מלא קופטו טה עבר
ומייחד לו קון זיות ווישת בו בל ארבעו בשפת
נון ליטול טמנו (טט) ללבבות צוואה או דיק וביזוא בוה
כל אם לא יזרה לו קון זיות (טט) בטל אט עפר הבית
אבדר לטלטלתו טנס (טט) ולען מופל ליקם פירום
ספטעויס נטול כי לון מוחו עפל מעיקס:
ט. (טט) אסור לטלטל בחמת וחזה עזוע ואות
על פיר בן (טט) מותר לברות את הצל לפני
אפקחותם בדי שעילו ודרדו בו (ובעהוד עלין)
טנו (טט) אסור לטלטלו:
ו. (טט) כל בחמת דזה וועף מדדים אוטם
טן (טט) אווין בחצר (טט) דהינו שאחיה בזוארן
טאנדרין ומולבן (טט) טט זדרבן הבעל
יטים לבר ומלא שר לא זיביזט בעין שייעקי נילחוט
הארין (טט) דמוקצי הטע אבדר לטלטלן חוץ מתרנגולת
הארין מדין אותה טט מנגן שטבוח עצמה מן האрин
ונטנא הנטלטלן אבל דוחות אורה מאחרו

ס אסוד ליה חזורוט. דמלוק כל ס
מג'ן, עיין סוף סימן י"ט [מצחיק]
ועיין מעוף ג' [פרק ג' בלא תרומות]
באו לתרומות מומיות. וזה קידש נכסן ר' לוי
ברנארד. להלן כל סן קידם הרים גראן

ב' רומן'ס נאלה כ' ; רומן'ס נאלה כ' ; רומן'ס נאלה כ' ; רומן'ס נאלה כ'

הַיּוֹם הַזֶּה

Digitized by srujanika@gmail.com

www.QB&Q.com 70 6/6

卷之三

מִצְרַיִם וְעַמּוֹד
בְּמִזְרָחָה וְעַמּוֹד
בְּמִזְרָחָה וְעַמּוֹד
בְּמִזְרָחָה וְעַמּוֹד

= Shneur Zalman, of Lyady, 1790-1812.

(9)

שְׁלֹחַן עֲרֹךָ

מכבוד קדושת אדונינו מורהנו ורבינו הגדול
הנאות האלקי החפיד המפורסם
אור עולם מופת הדור
נויר ישראל וחפארתו קדושה
מרנא ורבנה
מוח' שניאור ולמן נגן"

הוצאת חדשה מפוארת מחדרש ומתוקנת

ירושלים ת"ז חנוך

ב ביצה נ"א כ מותר לטלטלו לכל מקום שירעה כמו שנקצה שם ישבן כבר בדין ג ש"ע סלי' (ומ"א פקס'ב לא כ"ד) ד תום שם ל"ז עה י אין עושים גוף של רעי לכתלה דהינו שטחן דבר שעתייד לימאס און שעושה דבר שעתייד לימאס וסומך בדעתו שיוציאנו אח"כ כשימאס שאף שהתירן להוציא האחד מהמוס מכל מקום לא יעשה לכתלה דבר שיודה בודאי אח"כ מואס לפניו וווציאנו ומכל מקום אם עבר ועשה כן מותר להוציאו אח"כ י ואם אין בדעתו בחתלה שיוציאנו אח"ל מותר לעשות כן אף לכתלה ואח"כ אם גמלך להוציאו הרוי זה מותר: עז י במקומות הפסד מותר לקבוע ישיבתו אצל גוף של רעי שהוא במקומות י שאנן מקפידין עליו כדי שימאס הגרכ בעניינו וווציאנו ממש ויסטולק ההפסד כגון אם איזה דבר נמאס ונפסד מפני הגשמי היורדים עליו בחזר שאינו דר שם יכול להכנס לשם מטהו לשכב בלא מטה או שולחן או שאר כל תושמו אינה מפני ישיבה בלבד עליה או להכנס שולחנו לאכול שם והוא הדין לשאר כל תושמו בגון ספריו למכוד בהם וכיוצא בעניין זה שזה נקרא קביעות ישיבה וכשתהאונן דעתו עליו מפני המיאס יוציאנו ממש למקום המשומר מפני הגשמי וכן כל כיוצא בעניין זה אבל ישיבה בלבד עליו מפני המיאסanno אומרים לו קום ולך מכאן ושב במקומות אחר כיוון שהתחלה לא היה יושב כאן וعصיו נכנס דרך עראי משא"כ כאשר קבע כאן דירתו עי' מטה או שולחן או שאר כל תושם צ רין ר בבריתא שם ר במשנה שם ש רמב"ם טור וכי"כ הויטש שכן עיקר האגדה במשנה ודקנית

פ"ג י אסור לשוחק בכ' נ' ריש מתירים לטלוי פ"ד י אסור לשאת תח' פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב' שיש עליו תורה כל' י שאסור להתחבש בו גם בגון לכסות בו כלם א' ולא נעשה בשכיל כך' שהם ראויים לכיסוי כ' שנtabbar למעלה (פעף ל"ע): עשיית גומה כמו שיtabbar בס"י תצ"ח (פעף ל"ע): עה י אסור לטלטל בהמה או חיה או עוף מפני שאין ראויים בשבת כשם חיים ואפי'ו עוף שרוי לצחיק בו תינוק כשבוכה אסור לטלטלו ואעפ"כ מותר לבנות את הסל לפני האפורחים כדי שייעלו וירדו בו השכלי ניטל אף לצורך דבר שאינו ניטל בשבת ואעפ"כ שבבודה שהאפורחים על הסל י אסור לטלטל את הסל מפני האפורחים שעליו אעפ"כ אין כאן ביטול כל' מהיכנו אפילו לפני שעה ההайл ובידו להפריח האפורחים מהסל מיד שעלו או שירדו עליו או שלא יעדדו עליו אפילו רגע ולאחר שירדו מעליו מותר לטלטלו י' ואם היו האפורחים על הסל כל משך בין המשמות אסור לטלטלו כל' היום כו'ן אף לאחר שירדו שמתוך שהוקצת ונעשה בסיס לאיסור בין המשמות הוקצת מטהו או שירדו במשה' ח' (פעף ל"ע): עט י כל בהמה חייה ועוף מדרין אותם ברשות היחיד י' דהינו שאוחז בצוואר ובצדדין ומייען ומגען רגילהן שייכלו ובלבבד שלא יגביהם בעין שיעקרו וגליהם מן הארץ שמוקצים הם ואסורים בטטלול י' ואעפ"כ שלל מוקצת בשם שאסור לטלטל כל' לכך אסור לטלטל מוקצתו אעפ"כ התירו לו לדדות אותם ממש עצער בעלי חיים אם הבעיל חיים צרייכים לכך אבל אם צרייכים לכך אסור אפילו לדדות אותם ק' ותרנגולת אסור אפילו לדדות אותה אפילו היא צדקה לכך מפני שהיא מגבהת עצמה כsheddim אותה ונמצאה זה מטלטל את כולה וזה לא התירו ממש עצער בעלי חיים י' אבל מותר לדדות אותה אמרו מהחרודיה בידים כדי שחכנס לול אם ברחה ממנה: פ' וכל זה לדדות ברשות היחיד אבל י' ברה"ר אסור לדדות שום בהמה חייה ועוף גורה שמא

שما יגביהם וויליכם נושא את עצמו אלא לעניין זה ולוד'

פה י האשה מדחה א' ארבע אמות ברשו דבר של דברי סופרים

האחת ויניח השניה עי' הוא נשען על רגלו הא ב' בכרמלית י' ואם הוא י' שבתקען כזה אין אומרי' יכול לילך כלל חייב ב' לילך ברגלו לבדו י' אלא לפטור מחתאת א'

פ' ב' כל' שנתרועע לא' שכל דבר שמתקנו

פ' ג' אסור לשוחק בכ' נ' ריש מתירים לטלוי

פ' ד' אסור לשאת תח'

פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב'

פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב'

פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב'

פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב'

פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב'

פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב'

פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב'

פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב'

פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב'

פה י יש אוסרים לטלן לא להתחבש בו ולצורך גופו או מקומו הראשונה מפני שאין הלהית שאף אם בשבת שרוי הוא למלאתו ב'

גיאור גיימן

ט' (מ') אוצרת. ואמ' ר' יוחנן בון הפקחות אוצרת, למדת:

צאו ר' הילכה

פלול אם איננו לזרהכה כרי לתוכהילה, אלא לחשולתו כדי של לא בכווא לדיין הפסד מפונן. בגון שבקהה מן הפוח וְהַמִּלְחָמָה, והויא קרין אס
א אֲקָרְבָּנָן חֵי נֶזֶם, וען בתור דסבכיא לה דCKERקליטין נמי אסדור לדודח כמו ברשות הרבים, ובן פסק הלובש, דלא כביה
א אֲקָרְבָּנָן חֵי נֶזֶם, וען בתור דסבכיא לה דCKERקליטין נמי אסדור לדודח כברקליט, עין בירן נא. דה דהון שהובא
אֲקָרְבָּנָן חֵי נֶזֶם, ומפטום צער בעלי חיים, ראמס לא בן אן אסדור לעשות כן, דבל מידי ולא חוי לטטלול, כספ
אֲקָרְבָּנָן חֵי נֶזֶם, כמו שמאבר סיקון שייא פיעז ז' גבי כת שלוא יוזן מפונן אקר: (קנ) אכל דוחין אוטה.

שנער הארץ

עד גזאה או כי דקלות, וזה הדסקטוי מה שקבע פקון אפרקם ועוד צו
בגטנות כלין, ובזה אפסר ואלאו בלא רום שער להנזר ושות כבוד הבהיר, ובאו
בכינור פסחן געון ניט, וברב פדר קה בחייב פיטר. ז"ל (קיט) כי בקבת
הנזר או בדור החרמל בדבש וכו' ועוד אדי טהרטש לסתום גה, ואידין לא
אלאו אנטזטן דבעל פיקוח גאנטס זיין דבון קה בדור החרמל ועוד,
ז"ל (קיט) אנטזטן דבעל פיקוח גאנטס זיין דבון קה בדור החרמל ועוד,
ז"ל (קיט) אנטזטן דבעל פיקוח גאנטס זיין דבון קה בדור החרמל ועוד,

שאלות ותשובות

מהרש"ל

הברם היבואור הנדול. היה ראש ואב לחכמים. האיר עני ישראלי בדורתו כאורים ותומכים. ורד במנצחות ים התלמוד עד להחומר. וחיבור החיבור האחד בו כל מני מטעמים. ריחו נדף בראש בשיטום. נקרא י"ס של"ל שלם"ה. عمוק מני שבע ימים. וכל דברי עמיים. החשובים והדרטם. המאוחרים והקדומים. כולם מיימי' שותים. ומורתו הנה חיים.

הלא הוא הגאון דבופלג' עליה לישיבה שבשנים.

מהר"ר שלמה בן מהד"ר יהיאל לוי רודיא זל

זהה נפשו צורה בצרור החיים אמן

לקודושים אשר באין הנה נאה ליקון תחלות. לעילת העילות. אשר רחמי לא כלו. הנגיד
לען שלומ"ז להקליל ברבים קהילות. ויאצל בן רוחו באצילות. על החכם השלם מהד"ר
שלמה לוי"א זל הנ"ל. המעללה בכל מני מעילות. והשביל לנו תשובות ושאלות. ובזה
הלוכות פסוקות תכויות הבילות. ובפרט הובה דינם הנהוגים באלו גלויות. ונכללים
בו הרבה כלות. נפלאות וגדלות. לכן אל תהוט על הוויים אשר הנה עולות. בגלול
שחוור בעולם מגלות. וקחו מהחרוזן ספר יקר מכל סגולות. ובפרט תלמידיו דנאר
הנה יחושו בלי עצלות. כי ימצאו בו דברים הרמה. אשר הנה לו מועילות. וכן יקדרני

אחר בורות ובהשמדות. ותמצאו קrho מכאן ומכאן בלי שם טועלות.

זהה ראשית מלאתנו ביום שיש המשעה עשו י"ו להודש אב על ידי הקצין הטמא
את הרביס בפועל ידו ועליו נאמר הנה שכון אותו ופעלו לו לפניו הוא כבור קרונימוס
בן מהר"ר מרדכי יפה זל והוחזק מה ק"ק לובלין שנת לא ישפט עוד חמס בארץ
שד ושבך בגובלין וקראת ישעה חומוותך ונמר.

[נון שער דפוס ראשון לבליין שלץ]

ימא לאדר בטהראת גוזרין וטפאהת באהיות מאורת עיזת נסחת חשב עפ"ז דפ"ה. הנספות הימאות
הראשית. ועוד סדרין מלהרמץ"ל. הוסכת אלף מדריא מקומות ציון והעיר. נברהות תלדות רבטו

ימא לאדר על ידי אבון אדרון
פעה"ק וירושלים גאנז"

סימן ט

ליთא האי טעמא, וק"ל. ומכל מקום התענית הוא משומן נור, ואם כן כין דבחילה איקלע בערב שבת, לא היה יכול לקבל עליו התענית להשלים עד לילה, דהיינו יכנס בשבת כשהוא מעונה בקד. דהא האי ליתא, דהאי תעניתא לית ליה שיכחה בגויה דשבתא⁴⁸, וק"ל. אבל אם התחילה התעניתה הראשון באמצעות השבע או קיבל עליו התענית ממש, אם כן מחייב להשלים. והוא ראייה, דafilו מי שקיבל עליו התענית סתם בערב שבת, מחייב להשלים, כל שכן הא. קצתתי.

דברי שלטת לורי"א

שאלה, يوم שמת אביו וכו', אם משלמין התענית בערב שבת, או לא.

תשובה, כך נהגו כל ורבותינו להשלימו. אכן קיבלתי שם התענית הראשון איקלע בערב שבת, אז המנהג שלא להשלים⁴⁹. ונראה שיש טעם לקבלתי, דיום שמת בו אביו חשב נור, כמו שכח מהר"ק בכתביו נמי לב). אף כי לא נהגי כוותיה בהא שם אקלע בשבת שתעניתן לפניו או לאחריו⁵⁰. מכל מקום ראייה ברורה כתוב הדוי נור, ומהאי טעמא אין פורען, כין דעתמא דקיבל עליו התענית מהמת ריע מולא הוא, ואם כן בשבת

סימן י

וכתב בתרוא מיד הא מירא דשםואל שם קו פ"א כל פטור דשבת כר⁵¹.

ابן במימוני בהג"ה [פ"י מהל' שבת ה"ז] כתוב להיתר, וכתב והוא דנקט פטור, איידי דרישא קנקיט. והביא ראייה לדבריו, רק בסוף כח' והמחמיר תבואה עליו ברכה. ואף מה שכחוב והמחמיר בו, לא איידי אלא בחזר גדול, אבל בכיתה או בכיתת החורף משמע

לצד אהידין ולטלאן.

תשובה, אף על פי שבגמרא משמע לאיסור, דגוטין [כיצ'ה כר ע"א] אווזין ותרנגולין שבכיתו הצדן פטור, דהינו אבל אסור, וכל פטור דשבת פטור אבל אסור כר' שבת ג ע"א. ובסמ"ג [לאווזין סי' סה אוות כה] משמע להדייא לאיסור, שכחוב הא הצדן פטור,

פסהברא לי טעמא דידי דסבירא לומר רזה המנהג בא, או משומן דבאים שמת בו אביו או רבו או יתרע מוליה, או משומן כפהה לאביו או רבו, דגמ' על רבו אומר הריני בפרט משכוב, וברא נזפה אבא. ולכך מחייב דוקא ביום המיתה. עכ"ל. ונראה שהוא כוונת רביינו שכחוב, דהאי תעניתה לית לה שיכחה בגויה דשבתא. שלא שיך בשבת איתרעד כזולה. וכן פסק השללה⁵² בס' התעניתה ברק נר מצווה בד"ה המנהג. ועי' בשוויה נחלה שבעה סי' נח שהאריך טובה. 49. עיין ברכנן נתן אל ביצהה שם את ז ד"ה וחל' ומצאתה הירין בתוס' שבת שם ד"ה בר. שלא חסוב שמואל אלא פטורים התשוניין במשנה, אבל בבריתא אייכא

סק"א. 46. הביא דבריו בדרישה סי' רמט סק"ג, וכותב ומ"ט טוב להנחתו. ועי' בט"ז שם סק"ג הביא לרברוי ובינו והקשה על דבריו. ועי' בשוויה גור אריה יהודא או"ח סי' עד דמיישב דבריו ורבינו, ובשו"ת בית שערום או"ח סי' רשות. ועי' באליה רבה סי' רמט סק"ג י"א. ובמחצית השקל סי' תיז סק"ג. 47. עיין בדרכי משה י"ד סי' תב אורה ה שהביא דבריו הכהריה'ק שדווחה התעניתה למחר, וכי פ"ז ואין המנהג כדבוריין אלא אין מתענית כלל, ובישור"ע או"ח סי' תקסס ערך ט פסק הכהריה'ק דעתה הכהריה'ק שידחה למהר, והרמ"א כי ואין נהגין כן אלא אין מתענית כלל. 48. בשוויה מהר"י מינץ סי' ט כתוב זה"ל, ולכך

בשנה
צפללו
קדקין

גונענו
בונענו

דשתה

סבררו

איןם

ר, כך

דיסים

בחול

אף

שבת

בלחק

זומה

אבל

יתא,

אינו,

צחות

בלב,

אחר

ו הרוי

ביבין

בזום

הדין

לכמה

ו"נ"

דינן,

ליבורן

דיש

הכיא

וילס

זינגר

בנסת

שלוח

דרנה

ולחות דעתך
פער ותשר. ז
כתלמיד לפני
ולא אבוש. וא

בחיות שידוי
נפל ו
נעתרתי להציג
הכולל מהר"ר
רבא בהרמונת
גוניינצבורג ובנו
ומחנותנו כמ"ר
ויליל כחבר לו
לפורהונת, והי
פלילים. ומתקו
בחורשים. טכו^ה
דנים מורים.
והשחיתו והתי^ו
אחד. אם כן כ
בשל מי הרעד
בקודשים. וגנוכ

והנה צעקה
ובנו, י
להוריינו מהזקן
בעצםם, גם הור
בינהם שלא ל
באופן זה, זו
כראין, כי הח
הגולד, ואסרו ו
כל זאת היה נ
ומשא לחוץ ה
ולא השגיחו
מנין. ועתה
החושׁ וגמרה.

יראה שאותה
בו ממי
קבלת עדות,
כאשר כתבתי

זהאי פטור הנאמר גבי צידה ממשע אפיקו^ז
לכתחילה, אם כן הוא הדין נמי גבי שבת^ז,
ומאי שכחוב האי פסקא ביום טוב ולא בשבת,
משמעות דין דרך לצור אוותם בשבת, וק"ל.
דברי שלמה לוריא^א

ד茅וחר לכתהלה ע"ש^ט. ובאשרי בהלכה
יו"ט בפרק אין צדין נביצה פ"ג ס"י א] כתוב
ד茅וחר לכתהלה. ואין לומר דזוקא יום טוב
אבל שבת אסור, זה אינו, רהא לעניין צירה
השו שבת טוב. ועוד דברי הרוא"ש שכחוב

סימן יא

חתאת קבוע. על כן הרימוטי יידי בשבועה.
לשוכן רום מעלה. מדד מים בשעל. אם אתה
מחות ועד שורך נעל. אף بلا זוזן ומעל.
אשתה כוס הרעל. כי כבודי לא כ"ס. לא
במחיר זהב ומחריך. הלא ידע אבי אסף.
לבך אשר אכלו הנערדים. כתבו מגילות וספרים.
הרצים לבני עפרים. יקחו חלוקם כגרגיר בראש
עمرם. ואני לא נכנסתי בעובי הקורה. כי אם
לכבוד התורה. ולהיליה גבר הור"ה. ליסר
פושעים וחטאיהם בדרך מורה. אכן מקורן נבעל
ידי המהלוות, מקרה לא טהור אשר נפל בין
כמ"ר משה ובין אשתו מרת עלא. שהוא ריב
בין דם לדם שהוא ק"ל וחותם אשכ דום
ושומם. עד יבא מורה צדק. לחזק הברך.
ומורה שוה. תתקן ביתו. כי לא באתי עתה
לא לטהר ולא לטמא. לא לרחק ולא לקרב,
מאחר שלא נקראות על זה. למה לי להכנס
בمبוי המפולשת. ולדרביס היא נדורסת ונידשת.
ואופנו במרקבה המשנה והתלמוד. כי כאשר
וציריך ודקוק הרבה ועיזון רב. תתקן דבר על
כבודה יושב חלה. וטרם אבא במבוי בחילה.
מלא יחשدني הרואה לאיש תקוע. יחשוב רע
ירוע. אשר יצא מאיקלום המרגוע. ונכנס
בגלל התנוועה. להמשיע קול שופר ותרועה.
ואין זה אלא שכיפה לקרובן על"ה ווורד ולא

בפרשת ו/or"ב ישב"ד צעיר. והנה על נקי עיר.
ונקלת בנכבד פיו יפער. לבלי חק בל' ישער.
וירושעה בים נרנש ישער. ובשו"ט לש"ז אמרות
תחבא באש יבעה. מקצייף רא"ש אמרות
ובישראל עיר. גני עצום במתו מספר העזר.
על כן במר אקון וכונרו ארויות אנדרה. אני הגבר
ראיתי חם וריב בעיר. גוניינצבורג קלה מפארה
בכל כלולה. ובחכמת שר הפועל עלולה. קטנה
בכממות בת נילה. גוזילה באומות רב מבעליה.
שבן לילה היה מהוללה. ובן לילה נתהוויה
אומללה. ומשמחה תחוללה. נהנכה לליל ויללה.
בי ש"ד עיש"ו נפ"ל בנורול"ה. וטרף בקהל ידה
בשללה. על כן אמר המושל ריב"ד ריב"ב ימי"ר
אה"ר הגלת. עד איש המציא בה עילה. לא נקה
בל העישה אלה. מלחהערב בחובינו חלילה. עד
בי יבא שללה. והעשרה לא זיה לו למחילה. אף
בחחימת געילה.

עד כה דברי בחידה וסוגלה. בנקודת טעמי
על כל מלה ומלה. ועה באתי לבאר
בעזרת יושב חלה. וטרם אבא במבוי בחילה.
מלא יחשدني הרואה לאיש תקוע. יחשוב רע
ירוע. אשר יצא מאיקלום המרגוע. ונכנס
בגלל התנוועה. להמשיע קול שופר ותרועה.
ואין זה אלא שכיפה לקרובן על"ה ווורד ולא

לבורך אוכל נשט שי לוגרי. וע"ע מש"כ בטפ' שבת
פ"ג ס"כ מא. והנה עליון הקרבן נתגאל בבייצה שם אורה
ח' דהא צידה הוא הומייא דקצירה ואף לבורך אוכל
נפש אסור, אם כן שבת וויט' שזון לענן אסור זה.
ועיר' בט"ז ס"ר שה סק"ב מה שהקשה בדברי רביינו
ובפ"ג ובט"ז ס"ר שט' ס"ק יא.

טובא פטור ומותר. 50. ע"י מה שבירד בכתה
הגדרה ס"י שטו הגב"י אתה ה ובשידי אתה ז, ועי
כג"א שם ס"ק כו. 51. ועין בס' של שלמה ביצה
פ"ג ס"ר ג' שב' דהא דמותות' שם ד"ה ותניא, משמע
לה להרא"ש דס"ל התוכ' דפטור אבל אסור, תירין
שם ורכינו דתוס' איירוי לענן שבת, ומילא בו"ט

Sofer, Moses, 1782-1839

(5)

ספר

שאלות ותשובות
חתם סופר

למרגא ררבנו גראן מרכן שמו
רבי משה בחרב רבי שמואל סופר זלהה
אב"ד ור"מ בק"ק פרשבוגת והטהרה

אורח חיים

הורף לראשונה בפרעסבורג
בשנת עט סופר מהור' לפ"ק (תרטט)

יעזה בס"ד יניא לאור עולם ברוב יופי והר
ברגהה מחדשת, העירות תניינט מספדי רכחות ראשיניות ואחריות,
וכחות טפתחות וברור הנטאות והשלומות ועוד כהה פעולות מובות
כאשר עצי הקורא החונית מיטרים

ע"י המיטהרל
ע"ה דנאיל ביטון ס"ט

בעה"ק רישלוס היבב"א
שם השע"א לפ"ק
בסע' מן המאו"ד להזאה צירם
בע"צ שם "אורות התשובה" רישלוס ה"

תשובה ק

[מצות שלוח הקן בשבת]

עוד בחולין קמ"א ע"ב במאי משלחה ר"ה אומר ברגליה. פירושי אפילו תלש כנפיה רק רגליה שלימות ושלחה ברגליה די. ורב יהודה אמר באגיפה ערבים שי"ה כנפיה שלימות שחוכל לפורה. אמן רמב"ם רמב"ם (ה' שהיטה פ"ג חח) פירוש ר"ה אמר ברגליה שצורך להופשה ברגליה ולוב יהודה צורך להופשה בכנפיה ולשלחה. נמצא לרמב"ם אינו די אם מפריחה בהקאה על הקן שחרפה מלאיה, אלא צורך לתופשה ולשלחה. וצ"ע שם בסוף העמוד זיל טרוף אכן דילוגבו ולקננה וכו'. וקשה הא צורך לשולח ביד דוקא. וצריך לומר החתום לא בעי לקיים מצות שלוח אלא לקנות פירוי שוכנו ויהי מגומן ופטור משליח, אלא משום שאסור לקנות הבנים בעודו רובעת עליהם, ע"כ טרף הקן להגביה האם ולא שקיים בזח מצות שלוח, אלא שיהיה מוחדר לקנות הבנים, וכצעיל לדעת הרמב"ם. ואם כן מוחדר דעתו זיל דין חיוב לשולח אם אינו רוצה ללקם הבנים.

ולכלאורה יש ראייה ממשנחנו סוף חולין ומה מצוה קלה שהיא כאיסר אכראה תורה למען ייטב לך וכבר. והשתא אי אמרת בשלמא שלא הטילה תורה חייב לשולח אלא אם ציריך לעופות, וא"כ בשולח האם היל הפסד כאיסר שאינו יכול לזכות מן ההפקר ברצונו א"ש. אבל אי הטילה תורה חייב לכל הרואה כן ואין ציריך לעופות כלל, שיפנה מדורכו וישלח האם. אם כן אפללו הפסד כאיסר ליכא, שהרי אינו חפץ לא באם ולא בבנים. ואי משום הפסד זמנו שציריך לבטל מלאלתו ומהיולכו ולשלוח, אם כן Mai פסקא דאינו אלא באיסר, הלא ארהבי והכי בטיל משוקם, דכה"ג חשוב ליה חסרון כייס בפ' אלו מציאות (לב, ב), ועגג"א ה' חנוכה טיקן הרע"א סקי"ב. אך ע"כ שאינו ציריך לשולח אם אינו רוצה בבנים.

שלום וכ"ט לרוב טוב ה"ה הרב המאה"ג החסיד ישר ונאמן חכם כלכל וחימן' בשית מ"ה יוסף אבדק"ק יאנישוואן נ"י.
עד מי שפגע בבן ובם יושבת על הבנים בינם ש"ק אי מהיב בשולח ע"ג דמלטט מוקצת. תחולת נחקר במת"ש החורי' בתשובה (ס' ס') אי מהויב לשולח אFINO אינו רוצה לא באם ולא בבנים, או דילמא אם ררצה ליקח הבנים החזירה תורה לא תקח אם על הבנים, אבל [אם] לא ררצה לא זה ולא זה יניחם במקומם. וכתב מדאמר חולין קל"ט ע"ב יכול יזרען אחריו בהרים, ה"ל כי יקרה, משמע מזה ומהויב עכ"פ לשולח, אלא שאינו ציריך לדודף אחריו בהרים להמזיא לו קן, אבל לשקרה לנו ציריך לשולח עכ"פ. אך מדאמרין ק"מ ע"ב ב' סדרי בייצים עג"ג. ופי' תוכ' שנותל החתוניות ומניה האם על העלויונות, מוכח אם אינו רוצה ליקח הבנים אין ציריך לשולח, ע"כ ייח האם על הבנים העליונים ויקח לעצמו החתוניות. אלו דברי חורי' ז"ל.

והנה רשות ביפורשו סחר עצמן, כי בחולין קמ"א ע"ב ד"ה יציאת רובה כחוב ז"ל: רדם בא אדים ומצא את האם בשהייא מטילה ביצתה וכבר יצא רובה חייב לשולח עכ"ל. מובואר דכל שבא ומצא אם רובצת חייב לשולח אפילו אינו רוצה בבנים. וכן משמע קצת לשון ש"ס עם יציאת רובה הוא דאיתיבר בשולח. משמע אגדרא קאי שהיב במצות שלוח עכ"פ. אולם במס' ב"מ ק"ב ע"א פירושי ד"ה מיציאת רובה, ואם בא לחפש קורם יציאת חייב לשולח האם וליקח הבנים עכ"ל. משמע להדייא אם אינו רוצה ליקח הביצה, לא בעי לשולח. ולשון ש"ס החתום הכני דיקא דאכזר עם יציאת רובה הוא דאיתיבר לה בשולח, משמע שלא קאי אגדרא אלא אהיביצה לא איתיביצה לה בשולח אמה מי שרואה ליטלה.

תשובה ק

א. בין התקשה נט בה לחולין שט ד"ה עם יציאת האם, ע"י שישת כל אריה ס' פא, ובפני רב"ה ע"ת הדברים בב' ; בפניו דאית דיקא במצות שלוח רק אם ריבות לטול הבנים. ור' להלן העיטה ה' ע"י בעי ח' (לנ"ר" ש"ד) שט.
 ובין התקשה נט בה לחולין קמא, א. ד"ה לדבב, ע"י מעשה דוקח היל' שודת שט.
 ג. ע"י ש"ך יזרע' ס' רצב סק"ה צבב עוד לא קיט מצות שלוח הקן איש רשאי לנטות במצות.

וית' לא יתנהגן מיהו לשלוח בידו ולחותפה לא מיביעא במחוסרת ומכוון לחכליות הכללי לצידר אותה בידיו ולשי ופשיטה בيلي ספק שוד באינו מחוסר צידה כ ואסורה". דאפלו לו שתחתיו אסורה ובשפונולד, אסוד לתקוע ומכו כמ"ש במג"א ס"ס תי המזוודה בחול פשיטה' סק"ב, אך לרשי"י שיכו ידו ובכלי איסור צידה ח ולזהו הדר הנ"ל אסור נ

למה לוי למכח והבנימ תחק לך, אלא כי קאמר אם תשלח אם תוכה ליקח לך לעצמך בניהם (תנומא כי תצא פ"ז). הרוי מבואר לכך כמי שאין מצוה בליך הבנים, דאל"כ היה צריך לכתחם והבנימ תחק לך למצזה, וזאת סתירה לדידי, דלמא כי קאמר קרא אם תרצה ליקח בנים תשלח האם, ואם לאו לא תחאכדר על מגן, וכג"ל שוכחה לבניין. ויל' אכתי למלה לי קרא, אי להורות נתן שאין המזוודה כך לחתאכדר פשיטה, ודרכיה דרכני געם כתיב ולא יעלה על דעת שציווה אלקיןו להחאכדר. ואי לאכזר עליינו בכל אם ורבעצט על בנים ואדם ברעון נשור רוצה לגרש החנן להרא"ה (מצוה קמפה) בטעם המזוודה הדיא, שלא תחאכדר לעקרור אם על בנים, דאע"ג דאסור לומר על כן ציפור גיגעו רחמנין, והתעם שלא הגיעו רחמנין על בעלי חיים כל שהוא לצורך אדם, דא"כ היה אסור לשוחות בע"ח, אך גיזירות ההן עליינו שלא נלמד לחתאכדר ונתקן מודתו ע"ש. והנה לפ"ז טעם זה מכואר אדם איין ציריך לבניים, לא מיביעא דאיינו מחויב לשלח האם אלא אכזריות נמי עביה. ובמקומות שנלמדו שלא נחאכדר, אדרבא נהגיל עצמן באכזריות ולצער בעלי חיים על מגן לגוש האם מעל בניה וצער בע"ח זוריותה. אלא שכחוב רמב"ן שלא הגיעו רחמנין על ב"ח אם הוא לצורך האדם, אבל אם איינו לצורך אדם שאינו צריך לבניים אכזריות היא זו לגוש האם מעל בניים.

ואע"ג שכחובי לעיל דורי יהודה ושליח מעיקרה מצוה לשלח בכ"ל, ייל' ר' יהודה לא דריש טעמא דקרה ולטעה אוזיל, אבל לדינה נראה כנ"ל. והנה בתשו' חכם צבי (ס"ג) פשיטה ליה דיינו מהחייב ליקח הבנים, אלא יכול לשלח גם שניהם האם והבנימ, והאי והבנימ תחק לך אין אלא כמו שששת ימים תששה מלאתך, ומוכחים בכך מתני' אמר הריני נוטל האם ומשלח הבנים חייב ע"ש בバイור. והרא"ה בס' החנון מיתי מדברי חז"ל שהמקדים ממצוות שלוחה קון זוכה לבניים' דכתוב שלוח תשלח את האם והבנימ תחק לך.

ג. בח"ל חילין שם תזוז הכתיריה בראשי" בזוען אחת, ועי' ריב"א קדושין לה, א' בטע הרובב"ן [רבינו תרג'ן].
ה. וכן מבואר בח"ר הלין קלט, אך דאם לא רטה לך הבנים את מחדיך לשלח את האם ואניהם מצווה הכתיריה.
ג. בנתנותם של העברוי: פטורייש [מנדריש] רבה פטישת כי תנא (פ"זקא ז): ומה מותן שבריה של מצאה ז' שאם אין לך בנטים אין נתן.
ג. בנתנותם של העברוי: ברובם כי תנא גוט שילוח את אליזו ז' אל' א'ק מצואה בבחוג' [שם פס' ז] ד"א אמר ר' חמוץ אמר קיטמת המצואה הוצאה את מטהך את אליזו ז' ט' שיביא וכו'].

שלוט וכ"ט ליל"ג הרב חרוץ ושנון בעל פיפות מורה פיביל נ"י אבדך גי"ח היום על עתה ב מהנוו קרייטינו בחיה" ש"ע של הגאון בש"ע א"ח טימן חכ"א ממס' סופרים שהשלוי הכהש ובוים אבעור פרשṭא דא ו כ"א ע"ב פר' אורות וכו', זו לא שמי עד הלכתא Mai הילך פירש"י שם לא ידי בפרשא פחות מג' פס השניה נמצא קורא דמפרש לה אמעמדור

ת. בצל"ה (ליטור) ס"ג מה:
קחלת ז' [אות ח] באחד ש"ח זר צבי א"ח בקנו ג ט. עי' ר"ז ר"ה לך, ב' והב' ז' ובל"ג רבינו בריה' לחילין ז' רצב' (ד) וברשותה אט"ב
א. ר' דברי הרובב"ן שערט

אלא שאין אתנו יודע עד מה ובמופלא ממוני לא אדרוש.

עכ"פ הוצאה מזה לנדון שלפנינו, הפוגע בשכת בקן ציפור לא מיביעה לטעםו של הווער לא יפייחו שלא לעורר לילה לעילא, אלא אפילו עפי הנגלה כיון שעפ"י אותו הטעם אין מחייב לחזור אחר מר מצוה זו כאשרנו רוצח בכנים, א"כ להרמב"ם שמצוות שלוחה ביד אסור בודאי. ואפילו להפריח נ"ל דלא שפיר דמי, כיון לדוחרמ"ם לא יצא ידי חותמת מצוה, נמצא החאכוד שלא לצורן, והמתחשד בזה אין רוח חכמים נוחה הימנו ותל"מ.

ואחותם בברכה א"ג פ"ב נהגו ליום ו' עש"ק, ט"ז בטבת תקצ"ה לפ"ק.

משה"ק סופר מפדר"ם

ולשלח בידו ולຫופסה בכנעיה ולשלחה, אם כן לא מיבעית במחוסרת צידה, דה"ל צידה גמורה ומכוון לתכלית המלאכה היה כי כך המצווה לצד אותה בדיו ולשלחה אח"כ וכך היה מצותו ופשיטה בלי ספק שהייב חטאתי". אלא אפילו באינו מஹוסר צידה מ"מ טלטול מוקצה אילא ואסורה". דהיינו לפפק גל לחקוע בשופר שתחתיו אסור. ובשפוך עצמו שהוא מוקצה או נולד, אסור לתקוע ומתבטל מצות תיקיעה למגרוי כמ"ש במג"א ס"ס תקפי"ז. כ"ש הכא שיקים המשיצה בחול פשיטה שאסורה. ועמג"א ס"י חמ"ז סק"ב. אך לרשות שיכול להפריה האם בלי נגיית ידו ובלי איסור צידה ומוקצתה, היה אפשר בשבת. ולהזוהר הניל' אסור מושום יללת אימה עללה.

תשובה קא

[הלוקת הקרייה בתורה בראש חודש]

[הריר"ף] מפרש לי' אדראש חודש, וטעמי' דמעמדות הילכתא למשיחא, דआ"ג דמצינו בש"ס כמה פעמים הילכתא [למשיחא] כמו' שמצוין הגאון מר"ה אללי' ווילנא זצ"ל הניל' שם, מ"מ שביק ראש חודש ונקייט הילכתא למעמדות למשיחא. אע"כ אדראש חדש קאי והלוי זולגן. ורמב"ן [מגילות שם] הקשה מה מוריחים הא אי' הווין קוורין כסודין כהן ג' ולוי ג' ושליישי ב' פסוקים הנוחרים, עם פ' ובאים השבת לא הי' אלא משום היוזיאן דמשום הבי' אין משירין פחות מג' פסוקים, אכתי מה מועל שדרולג האיכא משום הנכנסים, וע"כ משום דלא אפשר לא חיישין לנכנסים ה"ג נקרא כסדרון ולא ניחוש לירצאים משום דלא אפשרו, והילכתא דש"ס אמעמדות קאי. ומ"מ העיד רשב"א דROLג דנהוגין כהיר"ף. וחר"ן תירץ בעוב ד�"ג דROLג ואנן מתחילין ואנן משירין טעם א' להם, מ"מ

שלום וכ"ט לי'ן הרוב המאה"ג המופלג בתורה חרוץ ושנון בעל פיפיות עומד לتلפיות כשי"ת מו"ח פיבבל נ"י אבדק"ק אפקש יע"א. גו"ה היום על עתה באתי שחפכו ורצוננו לשנהו מנהג קראיינו בר"ח דהלווי זולגן, ומצא בחו' ש"ע של הגאון מר"ה אללי' ווילנא זצ"ל בש"ע א"ח טימן חכ"ג (סק"ג) שיש לנווג כבפי'ז ממש' סופרים שהשלישי זולגן מעולת ונוכחו ואת הכבש ובוים השבת עלות שבת. אבעור פרשתא דא ואחנייה. בפרק הקורא עומד כ"א ע"ב פרשת רاش חודש היבון קורין אותה וכו', זו לא שמעתי כיוצה בו שמעתי וכו'. עד הילכתא מאילכתא דולני' ואטען דולגן. פירש"י שאם לא יdag הוא יהא צריך להתחיל בפרשה פחות מג' פסוקים, ואם יקרא שלשה מן השניה נמציא קורא את כולה עכ"ל. מבואר דמפרש ליה אמעמדות ולא אדראש חדש. ואמנם

ת. בזיל'ה (ליטר) סי' מה אות ג': עי' מדריך בה' קדרון כת דאמו שלוח הקן שא"י לעשות בשבת ומן נרמא זקירות. וראה מדריך קהילת ז' (אות ח) באחד שטול האם בשבת. ח. לבארה חי מלחה עאנציג' ווק להרמב"ם דפקק בר' חיב החטאות. עי' ש"ת הר צבוי בקבו' כל הרים טלאכת צבוי. ח*. עי' פחח הוכרד ריש ס' שזו בונה שהעיר על ד"ר באנ' ט. עי' ר"ג ר"ה ל' ב' והרבן, ובענין טלטול מוקצת לזרק מזווה ר' ש"ת סבר ייזעט או"ח ס' ז' . ז. וב"ב רבטו בח' ליהלון קמפל, א. עי' ש"ח מערבת העי'ן כל ט' (ח), ובהתורת ש"ט על החבצ' ט' פג' ובבפזר ז' שאל זיד' ר' רבב (ר) ובתורת אמ"ב ט'.

תשובה קא

א. ר' דברי הרמב"ם שהבאו בר"ג מיליה שם ובחר' הרמב"ם שם. וב"ה בח' הרמב"ם שלפנינו שם.

ב. טילטול כפטור שנפל מבגד

שאלה: כפטור שנפל מבגד אם מותר לטלטל, ואין נימה דמותר בטילטול האם דוקא הרואין לצור ע"פ צלחתו, או הכל כפורים מותרים בטילטול דוחבבי מוכן אגב הכבגה.

תשובה: כל הכתורים הויל' מוקצת, אכן הדבר בויה' לצור ע"פ צלחתו בכפטור, ול"ד לדין דלהת דנטפרק (סימן שיח סעיף ח), ובдолת את ליה להחלת אהיה תשמש. אכן אם יש לו איזה השתמשות בכפטור או לא הויל' מוקצת.

כ. אם ציפורני שיר חן מוקצת

שאלה: ציפורים קטנים שמצפפין וקטנים משחקין בהם, האם דין כמוקצת, בדומה שבת דף מה ע"ב ד"הanca התיר הר"ץ יוסף לטלטל אפרוח חי, לחוי לשחק בו תינוק, באוthon תשובה: כל בעלי חיים הויל' מוקצת, אף"י באוthon שהתויניות מתקנון בהן - אלא איך הם מיוחדים לשימושים (פעטס).

כב. אם מותר להזוז מאוחר כדי שלא ישיב עליו רוח

שאלה: מאוחרר (ונטניאטור) שפועל לכון אחד בחורר ומנשבת הרוח עליו, האם מותר לסלקו לצד אחר כדי שלא יונש עליון, אם הויל' בגדר טילטול לצורך גוףיו ומוקומו.

תשובה: מותר לטלטל דוחב כדעת לצורך גוף.

כג. טילטול נייר חלק לצורך גוףיו ומוקומו

שאלה: אם מותר לטלטל נייר חלק לצורך גוףיו ומוקומו.

答复: אסור בטילטול דנייר חלק לא חשיב ליה כלן, כדי. אם בלי שאסור לפתחו בשבת הויל' מוקצת

שאלה: בקבוק או קופסת שמורות הסגורים ואסור לפותחן בשבת, אם דין כמוקצת.

答复: לא הויל' מוקצת כיון שניתן דיכול לנרכז שפתחנו עבورو (וראה מש' באג'ם אורח חיים ח"ז סימן קיט' סעיף ה), שבפתחו נכריך לצורך ישראלי אסור באכילה, ואולי כוונתו שכיוון שם יהוה צורך גדול יכול לומר לנו כיון לפתוח הקופסה, لكن לא הויל' מוקצת, ובעל פה אמר שכיוון שיש פוסקים המתווים לפתוח, הויל' רק ספק מוקצת הרבה ומותר).

כח. אם צריך למכות כפטור על שעון אלקטרוני בשבת

שאלה: שעון אלקטרוני אשר מראה את הזמן תמיד

המשתק, או שהשתמש בו כדי ללמד צורת האותיות או לא הויל' מוקצת.

טו. חתיכת סבון אם הוא מוקצת

שאלה: אם חתיכת סבון דנקרא זינה כמוקצת, תשובה: סבון והויל' מוקצת דלית ליה שם כלין.

טז. אם דפי פירסומת לקניות הויל' מוקצת

שאלה: אם עלון וניריות (סירוקולער בלע"ז) המכירזין על קניות שונות אלו הויל' מוקצת ולית ליה שם כלין, ע"פ שרוצה להשתמש בניריות אלו, בגין לכסתה חריצפה או להניח עליהם דבר. כיוון שאין בני אדם הוא לו록 ניריות אלו.

יז. איר דינט השיבות דבר, לעניין בלי שיש עליון דבר חמוטר וזהו אסור שמתאר לטלטלו אם חמוטר חשייב יותר

שאלה: דבר שבטיס לדבר האסור ולדבר המותר,داولין בתר דבר החשוב (סימן שי' סעיף ח), האם דבר החשוב זהה לפי שוותו וערכו, או לא, למשל, מה דין סידור תפילה ומאה זוהר, המוחנן על גבי בסיס.

תשובה: דבר החשוב לא דיניין רק לפי שוותו, דוודאי באוון דסידור וכסף יש לסידור השיבות יותר מכסף, ואם יש לו משקפים ומעט ע"ג בסיס, כיון דצריך והוא למשקפים מייד, הויל' משקפים בדבר החשוב לגבי מעט. ולא משנה כמה אלף דולר מונחים כאן, כיון דצריך עכשו את המשקפים יותר מהਮעות. אכן אם יש לו עד זוג משקפים, ולא צריך משקפים אלו עכט, חשיבי להו מעט בדבר החשוב. ואם היה לו כיכר והוון רב על הבסיס, אזוין בתר הכיכר כיון לצריך להאי כיכר בשבת.

ית. החזרת גלגל למוקומו בשבת

שאלה: כסא גלגולים, וכן שאר כלים שיש להם גלגולים, אם מותר להחזיר גלגל שנ时辰ת מכלים אלו בשבת

答复: אסור להחזיר גלגל זה שמא יתקע (סימן שי'ג סעיף ו), ע"פ שאון מהדק ע"י ברגים, כיון שיש לחושש שמא יהיה רפואי ויבוא להדק (ולפי זה כיון שאסרו משות שמא יתקע, יהו הגלגל אסור בטילטל).

יט. קטלוגים של בתוי מטבח אם הם מוקצת

שאלה: ספרי מסחר וקטלוגים, שיש בהם תМОנות ומחידים של חפצים וכלים שונים (למשל קטלוג חברות סורס) אם הם מוקצת בשבת.

答复: ספרים אלו הויל' מוקצת כיון דמיוחדים

עורי עם ה' עושה שמים וארץ

שו"ת

בישמת שבת

חלק ג (ב)
הלבות מוקצת
*

בולל בירורי הלבות בהלבות שבת המצויים
(השיריברים לשו"ע סר' ש"ח - שר"ב)

*

כל אלה חוברו יחדיו בעוזרת ד' יתברך ויתעלה
ע"י העזיר באלפי

ישראל דוד הארפנצעס

רב דביהמ"ד "ישראל והזמניט"

מה"ס ישראל והזמניט ג"ת, שו"ת ויברך דוד ה"ה

ספר חיינור ישראל, ס' נשמת ישראל ג"ה

שו"ת מקדש ישראל ז"ה, ושא"ס

๖๐๖

ברוקלין נ.ג. - אלול תשע"ב לפק

אסוכן רלא איתמר הך כללא
ובס' תחל"ר כ' דחיה ועוף
אלא משוט מוקצה מהמת
בעלי חיים המיעדים ?

וב' בש"ע הרב (סע"ח)
שאין ראוין בשבת כי
להשתמש בכהמה זאיפלו
תינוק כשבוכה אסור לטלית
דבריו והיינו אפילו שהכינו
כך [ושורש הדבר מבואר ב
מה: ד"ה הכא) ודלא בהר"ר
מוקצה משוט דחווי לשחק
ע"ב, וכ"ה שם בג"א ובת
וכרטב"א, והוואה נמי לה
בשו"ע ס"ז

אלא שבט' מהנ"ש (פח-ז'
ס"י מה) דרבמה ח
לשם שחוק מוחר לטלטלן ?
בו, שכון שמיוחדת לכך והוא
ומביא עוד משם חשו' מהו
שנותה שאוthon עופות המכפי
שבני אדם נחנין ממנו אין
טלטל עשב העמד רך למור
הזרי נינהו) יעובי'ש [אלא
מבואר דעתך העומד רק למ
ולאורה לא נחיה שם כל עי
העשוי לחשיש ע"י טלטל
שם בתשוכתו אילו (בסי' פ'
לבו להקל, דכל דבר שאין תח
בטלטל, וה"ה בעלי חיים
הניל), ועוד יותר יש לאסור
ע"ש (צ"ע על המנהנ"ש
המהר"ח או"ז (שבסי' פ"א)
הראר"ש (בסי' פ"ב) שהיה מגן
או מגן מטיבי לכת שעליהם
השו"ע) [ועמש"כ בס"י לה]

יבואו לידי קטעים מחשש שהוא לא ישרוך עליה
ויאבדו, אבל מ"מ גדולים בעצמן אין מקפידין
טלטלם שלא לצורך שימושן, משא"ג
'בשיטות של ממון וראי שמקפידין עליהם שלא
יטלטלום שלא לצורך שהרי בניקל הן נקערין
ועלולין להתקקל, והוא נמי מוקצה מהמת חסרה
כיס (חוין מה שמקוץ מהמת גופן), וא"כ ה"ה
בזה, ועוד דלא גרייע משטרוי הדירותות וענין
מור"ם דג"כ מוקוץ מהמת גופן (ואם מקפיד
עליהם אין מוקצת חס"כ) נאבל ה"כ א"ע
'דשיטות' של כסף אין מוקצת דחס"כ כוון
שאנשיים גדולים אין מקפידין עליה מלטלטל
שלא לצורך דשיטות אין מתקלקין מהר כלכ'ן
עשהווין מניר חזק ודפוס המתקיימת ומון וב
וכמה בני"א משיקים לפעמים עם מעות, ונפק'ם
להאוסרים לטלטל מוקצת דחס"כ אפילו בטמה"ע
טלטל גופן.

כמו כן נראה דאריות ועיטופות של אוכליט
(לאחר שנאכל חוכנו) שניינ"א אוספם
אותם כדי לקבל בעודיהם איזה פרט וכדומה
דאעפ"כ הם מוקצים דבעצם עיטופות אלו לא חזי
למייד ואין בהם שום שימוש.

אלא אלא

אל אל אל

סימן קפ"ז

שאלה - פוד-סטטומפ"ס (והוא כמו
וואוטשערס' לknote עמו
מאכלים) אם הוא מוקצה, ואם דינה כמעות
שהוי מוקצה מהמת גופו כאבנים וצורות,
או רק ככשמל"א [בתוכה יבואר אם
'שטרות' כסף מוקוץ מהמת חס"כ].

תשובה - מוקצה מהמת גופו ומהס"כ.
נראה אכן מוקוץ מהמת גופן
ואסור לטלטלן אף לצורך גופן או מוקמן, חדא
דלא עדיפי ממעות דעלמא שמקוץ מהמת גופן כיס שהאדם
מקפיד עליו שלא להשתמש עמה לדברים אחרים
כדי שלא תופסן [ובאמת נראה דמה שכתבו
הפוסקים דמעות מוקוץ משום שרינס כאבנים
וצורות (ולא הזכירו משום חס"כ) דמיiri
'ממבעות' שאין מקפידים שלא ליטלים ביד
ושלא לטלטלם כי אם בשבייל מלח וממכר, שהרי
לא יתקקלו בטילטול (אף שבוראי מקפידין שלא

סימן קפ"ח

7 שאלה - לטלטל בעלי חיים המיעדים
לשחוק האדם (כגון עופות
(פאפאנגי' וכדומה) או כלבים קטנים
המכונים פעט'ס).

תשובה - אסור. מבואר בש"ע (סליט)
דאסור לטלטל בהמה חייה ועוף
והטעם במ"ב (סקמ"ו) דדין עצים ואבני
זהא לא חזו למידי (פי' שחוזל אסור להשתמש
עם בעלי חיים, וכן אין ראוי לאכילה שאוון
לשחוט בשבת, משא"כ יו"ט), וכ"ה בברכי יומן
דינם עצים ואבנים ואפילו לצורך גופו ומקומן

דעתם של שחוק לא משוי אותו כל' עי"ש לגבי כדור ומחקיקת', וכן בס' תולדות שמואל כי לדבריו השו"ע הרב הנ"ל גם זה מוקצה, וכ"ה בס' כפה"ח (סקרלה) ובס' בן איש חי (כ' וייש אות ז'), ועוד' בס' הלכות מוקצת להגשה'ק שליט"א ע' 225) שהאריך בבירור דבר' ז.

עוד מביא שם במנח"ש שם הפחד יחזק רכלבים הקטנים המוחדרים לנשים להשתעשע בהם שיש להחמיר שאף למוחדרין לחשמש מ"מ הו"ל משחמט בעבלי חיים יעוז', וכן כתבו כמה אחرونים בנד"ז ולגבי דגימות דאעפ"כ שיש לבני"א בכיהם לנוי וקישות הבית דאעפ"כ אסור לטלטלם עשו"ת באර משה (ח"ב סי' כ"ח, ולגבי פעט'ס הכלבים ועופות קטנים שמגדלים בבית) ובשו"ת בצל החכמה (ח"ה סי' ל"ג ל"ד) ולגבי אקווארים של דגים ע"י בדברינו בסימן של אחר זה, וכ"כ בס' שלמי' (פי' ג) דאף בע"ח ביתים מוקצים, וכ"כ בס' חות שני (ג-קמד) שלא מהני מה שורך בני"א לשחוק עם בעלי חיים, ואף לא מהני להם ייחוד לשחק, שזה גזירה אחרת שאין משתמשים בע"ח ולא משום מוקצת, וכן העלה בס' מנוחת אהבה (יב-מח) דאף עופות שמגדלים לנוי או לשחק אסור לטלטל בשבת.

אבל בס' מנחת פתים (בשורי מנהה סי' ש"ה) דמותר לטלטל עופות המצפפות בשבת דין אסור שימוש בעל חיה 'בעופות', וכן כשו"ת מהר"ח או"ז, ועוד דאף את'יל דיש אסור מ"מ עדין לא אסור מה"ט בטלטל דהא בהמה בי"ט לא היו מוקצת אף שאסור להשתמש עמה כבסי' תקכ"ד עי"ש, אמנם שא"ה דחווי לאכילה כשייחטנו בו"ט, משא"כ בשבת אדם לא ראי להשתמש בה נמצא דלא חזי לmedi, עכ"פ אף הוא לא התיר אלא בעופות.

ובשו"ת אגר"מ (או"ח ח"ה סי' כ"ב אות כ"א) סתם וכ' בעלי חיים 'המיוחדים לשעושועים' (פעט'ס) אין מוק津 (אבל לא מהני

אסור דלי איתמר אך כלל אלא במידי דהוה כל', ובס' תול"ר כ' דחיה ועוף הטהורין אין בהם אלא משום מוקצת מחמת איסור שחיטה..

בעל חיים המיעודים למשחק בני אדם

וכ' בשו"ע הרוב (סע"ח) דחיה ועוף מוקצים שאינן ראויין בשבת כשן חים (פי') דאסור להשתמש בהם) זאFIELD עוף ראוי לzech בטה תינוק כשבוכה אסור לטלטלון, ופשטו מושמעות דבריו דהינו אFIELD שהכנינו ויחדו או קנוו לשם כן [מושרש הדבר מבואר בתוס' (מס' שבת דף מה: ד"ה הא) וROLא כה"ר יוסף דאפרוח חי אינו מוקצת ממש דחיזי לשחק בו תינוק שכובנה עי"ב, וכ"ה שם בהג"א ובתוס' הרא"ש ובמרדי כי"ב, והובא נמי להלכה בהגחות רע"א ובritten"א, והובא נמי להלכה בהגחות רע"א בשו"ע ס"מ].

אלא שבס' מנה"ש (פח-ז) מביא מהלket (ח"א סי' מ"ה) דבבמה וחיה ועוף המיוודה לשם שחוק מותר לטלטלן לצורך תינוק שיתקח בו, שכיוון שמיוחדת לכך הוה ליה שם כל' ע"ז, ומביא עוד שם תשו' מהר"ח או"ז (ס' פ"א) שנותה שאוthon עופות המצפפין בקול נאה כיון שבני אדם נהנים ממנו אין מוק津 (כמו שモתר לטלטל שעב העומר רק למראה, ורק ומראה כי הודי נינהו) יעוב"ש [אלא שלא ידעתי היכן מבואר רעשב העומד רק למראה מותר בטלטלן, דילכורה לא נהיית שם כל' על שם דבר אלא דבר העשי לחשיש ע"י טלטלן וצ"ע], מיהו הרא"ש שם בתשובה אילוי (בסי' פ"ב) כתוב שלא מלאו לבו להקל, וכל דבר שאין תורה כל' עליהם אסור בטלטלן, וזה בעלי חיים (פי') משא"כ עשב הניל', ועוד יותר יש לאסור בזה משום לא פלוג עי"ש (צ"ע על המנחה שהעתיק רק תשר' המהרא"ח או"ז (שבסי' פ"א) ולא מה שהסביר לו הרא"ש (בסי' פ"ב) שהיה מגודלי עמודי ההוראה, וא' מג' מטibi לך שלעליהם בנה הב"י את יסוד השו"ע] [ועמש'כ בס' ל"ח דדרעת כמה פוסקים

שlesai אכטו להיתר, וכן 'ס"ז בהערה צ"ו) מהגר' שוואו בעלי חיים הקבו' בעל' ח', אלא הרי הוא לנוי הבית, ובכח"ג לא פלונג, עוד זאת הויל ו' ולטלים ממוקם למקום הרא"ש משום לא פלוג בעופות הקבוים בכל' י' ולמשחק הבב"ב), וכ"כ ! ל"ג, ובשולוי המכחט) מ נתיחרו רך לנוי ה"ה כי עופות המצחפים שרוי בכתוך הכללי ונעשה בסיס.

מיוזו היה שאקואורי לזרם העלעטער שיעמרו שם דיקא (ומকפ כדי שלא תתקללו) מג מקצתה

וב' בחיה"א (כלל ל"א להחוליך והמים, דה להוטף עליהם מים !)

מהו להוציא שם ד' שבלא"ה י'

כפשות בכח"ג לכור' ומכוואר בע (שאינו מלוח) מקצתה [בשו"ת שבת הלוי (ח"ז בחשש הפס"מ לסתורי חיים בבריכת כשמתו מי שהרואי לכלב אינו מוקץ ועיי"ש בח"ג סי' כ"ט לעלי' וכ"ה בשוו"ת חשו מיהו בנידון שאלתו : מירוכה], וב' שש"ב (להתר מושם צבע"ח שי

שהאקווארים נעשה לנוו' ולקישוט הבית זה לא מפיקיע מוניה שם מוקצה, וכמו שכ' הרא"ש בתשו' מהר"ח אור' זרוע, לגבי עופות המצחפים בקהל נאה, כמובא בדברינו בסימן הקורט, והם שיש מקום לחלק דרגים שאני דבלל לא שיין גבייהו שמא ירכוב עליו ושם א' יבוא שיחזור זמורה, ומילא כיוון דרואי לשוחק הו' בשאר כלים של היתר, ובפרט דגים קטנים שבאקוואריון' ולא שיין כל גבייהו עניין שימוש דגים אלו אינן יכולין ליגדל בויתר באופן שהוא יכול להשתמש בהן, מ"מ מסתבר דגס זה שיין לא פלוג, דהא גם 'עופות' אינו שיין אצל שads ירכוב עליהם (ויחזור זמורה) ואעפ"כ לא מהליךין בכך, ומילא שהה דגים, ומילא ששוב אסור לטלטל גופו הכללי (של האקווארים) שהdagים בתחום, שהכללי נעשה בסיס לדבר האחד מהמת גוף, ששוב גם הוא אסור בטלטל כמוונו רועוד שעל פי' רוב הוא מחובר לזרם עלעקטע ועכ"פ הו' כבשלה"א, ומילא שא' שהאקוואריון הוא לשם נוי וקישוט הבית (ובנ"א מתענגן בראייתו) ובימות החול הדרך לטלטל בשוביל כך אנגה ואנה, זה אינו יכול להפקיע מקצתה ובasis (להdagים המוקצים) בשאר.

ובן נקטו בשוו"ת באර משה (ח"ב סי' כ"ח, ח"ח סי' ט') ובשו"ת בצל החכמה (ח"ה סי' ל'אי ל"ד) דאסורים משום לא פלוג (וממילא דהו בסיס) אלא שהמיקל אין מוחיין אותו [אלא שכחב כשייש צער בעלי חיים מותר לטלטלן], וב' נקט לאיסור בזה בשוו"ת אגר"מ (ח"ד סוט"י ט"ז) וכ"כ בשלמה" (פי"ג) וב' מנחת אהבה (ב' מ"ט) וכ' ארחות שבת (ח"ב פ"ט סק"ד).

מיהו בס' קצוה"ש (סי' קכ"א סק"ד) מביא שנחלקו בזה לגבי טלטול האקווארים (אף שהdagים עצמן מוקצין) שיש אוסרים (משום בסיס לאיסור) ויש מחרירים כיוון שנעשה לנוו' ולקישוט הבית, על כן חשיב הכללי (בכללות) כי מוקצתה שנעשה בסיס להdagים, ומה

מה שחו' לשחק בו תינוק) עכ"ד, ושם לא הביא לדבריו מהר"ח או"ז כל'.

ולמעשה נקטין כהסכמה הפסיקים הנ"ל לאיסור.

טלטל הכלוב הציפור. כי בס' שולחן שלמה והוא בסיס להציפור, וכי הכלוב של ציפור אסור לטלטל מכיה השם' שהציפור מעופות ונמצאת רק באוויר של הכלוב (פי') ובבסיס בעין שהמקצה היה עליו כל משך זמן ביהשם' א' א' יש על הכלוב דין בסיס כיוון שעכ"פ הציפור 'בתוך' הכלוב עכ' וצ"ע מני' דבתווך אויר כל' חשיב בכתוך הכללי ונעשה בסיס.

סומה שיש לו הכלוב המוליכו בדרכ'

עור שיש לו הכלוב מיוחדר הקשור בשלשת והכלב מוליכו (אף שאסור לו לטלטל גופו הכלב, אבל) מוחר לו לילך עמו גם בסכת, כיוון שאנו מטלטל גופו הבע"ח (הכלב) רק השלשת, והשלשת אף שמחובר להבע"ח אינו מוקצה (ואף שבודאי הוא מושך קצת הבע"ח לא חשיב טלטל) כבשו"ע סי' ש"ה (סט"ו) דלקו"ע מותר ל上岗 בע"ח اي בחייב יעו"ש, וכזה בשוו"ת באר משה (ח"ב סי' כ"ח) דמותר לטלטל בע"ח בשלשת שלהם, ובס' לוח המוקצה נולא נקטין בס' בית היין ממש חכ"א שמתיר משום הכלב וזה הוא יד ימינו.]

סימן קפ"ט

ט' שאלה - מהו לטלטל "אקווארים" (כל' המחזק דגים).

תשובה - אסור. בפשטות גם דגים ביתיים מוקצים (מחמת גופם) כאשר בעלי חיים, ומילא שוב כל' האקווארים ג"כ מוקצתה שנעשה בסיס להdagים, ומה

למות (וא"י ב' משום בורר דג מה אינו מעורב עם החיים), וקשה לסמן ע"ז, הדא ראיינו בורר שיש להחאים צער, ועוד דבר כבוד כ' הנוב"י ומהות להמית בע"ח דין בכך עצב"ח, אא"כ כשהם מצטערים בחיתיהם.

ולכודרה אם הdeg שמת הוא deg טמא (כמו שהוא דרך כלל) הרי עומדת מעכשין רק לאכילת כלבים, ומובואר בשו"ע סי' שכ"ד ס"ז בדבמה שנתנהלה בשבת אינה מוקצתה, אמנם בזמנינו אין כלבים מצויים בעירם שדרים שם

בנ"א.

* * *

סימן ק"צ

7. שאלה - מהו לקיים מצות "שילוח הקן" בשבת, מהו כשיש שם 'אפרוחים', ומהו כשיש שם 'ביצים'?

תשובה - כשרובצת על אפרוחים אסור (שהאפרוחים מוקצין לכ"ע), וכשרובצת על ביצים יש לדון להקל (בליל שבת כשיודע שני הביצים היו שם מלפני השבת) ועכ"פ בבייחש"ש בשופי יש להקל. אם האם רובצת על "האפרוחים" לא שייך לקיים מצות שילוח הקן, דהא לא שייך לקיים "וזאת הבנים תחק לך", דבעלי חיים מוקצין הן אם לא شيئا שבס מקומות מצויה מותר לטלטל מוקצת ע' בדברינו בס"י י"ט, מיהו י"ל דاتفاقה מותרים (עכ"פ כשביעידנא דמטלטל המוקצת מקיים המ"ע) ורק במקרה חיזוביות, ומזכות שילוח הקן י"ל שאינו חיזוביות, שאם אינו מעונן בלקחת הבנים אין מצוה לחזור אחריו לשלח האם וליקח הבנים, ע' בדברינו בס' קובץ הלכות למעוננות הקין פ"א, ואסור לטלטל מוקצתה בשביב זה.

ובבר דין בזה בשוו"ת ח"ס (או"ח סי' ק') לאחר שהאריך אם יש מצוה לחזור לקיים מצות

טלאלכתן להither, וכן מכיא בס' שע"כ (פ"כ"ז שפ"ז בהערה צ"ו) מהגדוש"א שמצוידداولי כיוון שהוא בעלי חיים הקבועים בכלים בטל מיניהם בעל thi, אלא הרוי הוא כאשר כלים המשמשים לנו כי הבית, ובכח"ג לא אסור הרא"ש משום לא פלוג, עוד זאת הויאל וכולם ביחד זה לא היה מהמיר ולטלטלם ממוקם למקום ברגע זה לא היה מהמיר הרא"ש משום לא פלוג נולפ"ד היה הדין כן גם בעופות הקבועים בכלים מיוחד שכבתו לנו כי הבית ולמשתק היב"ב], וכן בכ' בס' אז נזכרנו (ח"ח סי' ל"ז, ובשולוי המכtab) מאחר שמתחלת הווייתם ל"ז, ותיתנו רק לנו כי ה"ה כאשר כלים לנו (משא"ב פעוטה במיצפאים שרק אחר לירדם נתיחדו לשחוך בנ"א).

מייהו היה שאקוווריום של זמינו מוחברים להרים העלעקטער, וגם קבועים להם מקום שיעמדו שם דיקא (ומפקידין שלא יזום ממוקמן כי שלא תחקללו) ממילא נעשו מוקצת כרין מוקצת דחס"כ.

וב' בחייב"א (כלל ל"א ב') דוגדים שבכל אוסף להחליף המים, דהמים מוקצין, אבל מותר להוסיף עליהם מים (דמיקררי מזונתן עלין).

מהו להוציא שם deg א' שמת כחשוש שבלא"ה ימותו כולם

כפשטות בכח"ג לכ"ע deg שמת מוקצתה, ובמובואר בשו"ע (סל"ב) deg חי (שאינו מלוח) מוקצתה שאינו ראוי לאוכלו חי (בשערת שבת הלווי (ח"א סי' ס"ב) מיקל בכח"ג בחשש הפס"מ לסתור דגימות שמוחזקים דגים חיים בברכה בשם מוקצתן, לס嘲ן על הטו"ז שדרاوي לככל אין מוקצתה אף שאינו עומד לכך, עי"ש בח"ג סי' כ"ט שמיישב מהם שהוקשו לעלון, וכ"ה בשוו"ת חשב האפור (ח"א סי' נ'). מהו בדין שאלתו אין שאלת הפס"ר שזובחין], ובס' שע"כ (פ"כ"ז הערה צ"ט) רציה להtier משום צעב"ח של הדגים החיים שעלוין

בעיקנה רמייקר האיסור מקיים בס"י י"ט (שם המג"א וס' שע' בשאלת זה בשו"ת משיבת מר ל"ה) וע' נמי בשו"ת חסדר למדודות ס"י ל"ד) דאמ ראה כן: הcken ולייח הבנים (אף את"ל הבנים לא מוטל מצוחה עליו ל' הבנים... וע' בס' ש"ח (מע' ר' ד"ה ובקוו) ובשו"ת מ"ר ואוד והוראות ס"כ' לקיים המצוה בביה בבה"ש בשופי יש להי שכותם בבחהש וכתבנו בנשנת שבת ריש חיל למצוחה דרשות, כל שכן בה בכח"ג הוא מצוחה חיל

אל-אל-

סימן קצ"ז

שאללה - מהו או מותר חולץ
תשובה - אם אין מותר
חש悠ות יש לדון להתריר. מוקצת מהמת גוף (דלא ח להשתמש בשבת בבעל חי כ סל"ט) מ"מ מוקצת מותר ב ברברינו בס"י א' וס"י ח"ג בא ר מה שיש לדון דהלא ע"י הגי שערו (אף שאנו מכונן לך?) וגנטין לאיסור אף פסק"ר בו הול' טلطול במקצת (שגורף הנו בכך) מ"מ הלא מבואר במג"א (ר' שם שאסור לטلطל כלו (לטلطל מוקצתו (אבר כן הבעל

ולכאורה לשיטת הפמ"ג והמ"ב דטלטול ע"י, דבר אחר שבידו מותר כשהוא לצורך דבר המומר (ולא ס"ל כשיטת ש"ע הרוב דברה"ג עשה כן אריכתא) א"כ לכ准确性 יש להתריר גם זה חזיב כל צורך דבר המומר שיוכל ליקח הבנים (הביבים).

כמו כן מסתבר דמותר לו לבוא מאחוריה ולגוע בה גרידא (כלא טلطול) והוא כפורהת דהא נגיעה במוקצתה שלא לצורך המוקצת (כשאי המוקצת מיתטלטלת) מותר לכ"ע, ואפילו אם יצטרך לטטללה במקצת י"ל לפמ"ש ב' בס שבה"ש דטלטול במקצת חשיב כתמה"ע ומילא שmorior לצורך דבר המומר.

וחנערני מס' הבנים תקח לך (מרגוליות, דף נ) שבמביא מהגרוח"ק שליט"א דנ"י שהאם היה מונה ורוכין על הביבים (ביביהם) ואז היה אי אפשר לקחתם נעשו מוקצים (ולענ"ז קשה לומר זה דין בסיס, ובפרט שישיבת השם הוא לתועלת הביבים), עוד מביא דכיוון שהביבים של הcken אינם עומדים לאכילה באופן טבעי, אלא עומדים לעשותות מהם אפרוחים על כן איתקנא לביה"ש עי"ש, אבל היטב העיר עלי הגראצ"ז שליט"א דלידין דקייל' כד"ש לא אמרנן מגו דאיתקנא א"כ דחאן בידים ואז חז, והלכה מפורשת בש"ע (ס"י ש"י ס"א) דמותר לטטלל בשבת ביבים (שהושיבן) מתחה התרגגולות (דאך בדחאן בידים כל זמן שחוז און מוקצתה) זומזה נמי ראייה דלא אמרנן ונעשה מוקצתה (זומזה נמי ראייה דלא אמרנן ונעשה מוקצתה) בסיס דפשטות דין הנ"ל אף שהיתה על הביבים כל זמן ביה"ש, עוד יש להעיר רב"ש תור"ש (ס"י ש"ח) חולק על המג"א (סקס"ו) דapropositio שהיו על הסל כל ביה"ש לא נעשה בסיס. כי דבריו או להפריחם עי"ש שהאריך בהז

7 אם מצות שליח הcken דוחית איסור מוקצת מירחו מיהו בעיקר הדבר יש לדון שמצוות שליח הcken דוחית איסור מוקצת מאחר טהרה

שליח הcken, ומביा דבטשוי חוי"כ שיש בזה עניין להזזה"ק כדי לעורר יללה אימה עילאה על בנייתו, כי הח"ס דלא כוורה בשבת אסור לעורר יללה לעילא, ואף לפי טעם הנגלה תליי אם מוצאות שליח הcken הוא ליקח בידיו את האם ולשלחה (כשיטת הרמב"ם) דזה אסור בשבת (משום צידה ומשום מוקצתה), או סגי במא שמספריהם (כשיטת רשי"י) דזה מותר בשבת, וכי דכיוון דלהרמב"ם איןנו מקיים מצוה בהפריחה גרייזא נמצא חתא כו' שלא לצורך (המתהסד בזה אין רוח חכמים נהגה ממנו) [ועשו"ת עמק התשובה א' ס"י ק"נ], מיהו כ碼ומה שההוראה המקובלת לקיים מצות שליח הcken ע"י הפריחה, אלא שליל"ע מזר שלא יוכל לקיים יאת הבנים תקח לך.

אלא מה שיש לדון מהו אם ישנס שם 'ביבים', והאם רוכצת על הביבים, יודע שהביבים כבר היז שם מערכ שבת (כגון שרוצה לקיים מצות שליח הcken בלילה שבת) שנמצא שהביבים אין מוקצין שביצים חיים חזין לאכילה (כדי יצא מס' שכ"ה שליט"ח שביצה חי אינה מוקצתה) [וע' בדברינו בס"י ל"ז] ואין איסור בנטילתן, ומילא שלכואורה רשאי לקיים המצוה בשבת להפוך האם ע"י דמקרים מסוות שליח הcken כמספריה האם איסור עצקה או רעש שעווה (שבהא אין שם איסור בשבת שהרי רשאי להפריח עוף בשבת בקהלו כל זמן שאינו מטלטלו בידיים) ואח"כ רשאי ליטול הביבים כנ"ל נמלבד אם הביבים כבר הם מוחרות שאינן ראויין לאכילה, ויל"ע מהו אם מספק"ל שמא הביבים כבר מוחרות שאן הן מוקצין שאין ראויין לאכילה, ואולי הול' ספק דרבנן ולקללה, וצ"ע אם חשיב חסרון ידיעה].

ומה שיש לדון עוד להסבירם שאינו מקיים המצוה ע"י עצקה או רעש (או שאין האם מזוהה ממוקצת בכאן) מהו לקיים בשבת כשלא יאחו את האם בידו אלא ידפנו ע"י מקל שבירו (שאין מוקצתה כגון ע"י מקל מכבדות) שבידו,

בעירنا רמייקר האיסור מקיים המ"ע ע" בדברינו בס"י י"ט (שם המג"א וס' שער המל"ח), והאריך בשאלת זה בשוו"ת משיבת מרדכי (אלפערט, סי' ל"ה) וע' נמי בשוו"ת חסד לאברם (חאוויים, מהדרות סי' ל"ד)adam ראה כן ציפור רשאי לשלה הבן וליקח הבנים (אך את"ל adam אין רוצה הבנים לא מוטל מצוה עליו לשלוח האם וליקח הבנים... וע' בס' שר"ח (מע' ל' כל קמ"א אות ר' ר'ה וכקו') ובשוו"ת מורה ואוהלות (אהול ברכות ר' וודראות סי' כ').)

לקאים המצווה בבייחשמ"ש

ביביחשמ"ש בשופי יש להקל שלא גزو על שבות בבחשתם"ש במקומות מצוה, ומתרנו בנשימת שבת ריש חלק ה' והיינו אף למנזוה דרישות, כל שכן זהה דיש שיטות שגם בכח"ג הוא מצוה חיוביות. ל

***

סימן קצ"א

שאלה - מהו אי מותר גלעטין סוס או חולדה.

תשובה - אם אין מטלטל שערות מותר, ואפילו כטהמטל השערות יש לדzon להתריר. אך שבעל חי הוא מוקצה מחתמת גוףו (دلא חזי למידי) ואסור להשתמש בשבת בבעל חי כבשו"ע סי' ש"ה סל"ט) מ"מ מוקצה מותר בנגיעה (וכמברואר בברירנו בס"י א' וס' ת"ג בארכחה בס"ד), אלא מה שיש לדzon דהלא ע"י הגלעטין"ז הוא מזון שערו (אף שאינו מכון לכך הוא פסק"ר, ונתקין לאיסור אף פסק"ר בדורבן), ואף שזה הולל טلطול במקצת (שוגוף בעל חי אין מזון בגין) מ"מ הלא מבואר במג"א (סי' ש"ח סקס"ח) גנש ש אסור לטلطל כלו (בע"ח) כך אסור לטلطל מזותו (אבר מן הבעל חי) כמשמעותו

שי"א ס"ז (שאסור להוציא אבר מן המת) עכ"ל, וכ"ה בשו"ע הרוב ובמ"ב שם (סקקנ"א), ודוחק לחלק בין אבר מן המת (או בע"ח) דאסור, לבין שערות (שהיא מותר).

ומה שאיתה בשו"ע (סי' ש"ב סי' א) דמי שנתכלכה ידו בטיט מקנחתה בונב הטוס ובזנכ הפורה ובמפה הקשה וכו' אף דבעל כrhoתו מטלטלת בשעת הקינות, כבר עמד בזה בס' תוס"ש שם (סקל"ד) ותי' דמיירי שאינן מחוברים בהמה, וכ"כ בס' תורה שבת דאל"כ הא אסור להשתמש בעבלי חיים (וקינויו תשמש גמור הוא), וכזה בס' כפיה"ח שם (סקפ"ט) דמיירי בכלים העשויים מזנכ הטוס, מיהו המ"ב בה"ל שם (ד"ה מקנחתה) כי עד התוס"ש שלא משמען מסתימת הפסוקים, והוא מתרץ לאפשר דלא אסור טلطול בעבלי חיים רק גוףן, ולא בשערן שהוא מחובר להן דלא חשיב בגוףן זהה, וסימן בצע"ע (ممילא שנידון שאלהינו תלוי בהנ"ל דלהתוס"ש היא אסורה, ולהבה"ל יהיה מותר), אלא שליל"ע בדברי הבה"ל הלא השערות מצד עצמן ג"כ לא חזי למידי ומAMILא שאקציה מודעתה (אגב הבהמה), ואין לומר ששיכול לחלות מידי בשערות הצע"ח, הגם שבמציאות הוא דבר הקשה ושאינו מצוי, עוד זאת דמסתכרך דהשערות לא גרייעי מצדדי הבהמה שג"כ אסור להשתמש (רק בצד צדדין מותר להשתמש), ויל' דחווי זהה להשתעשעם הבהמה בך (גולעתן) או לקח עצמו בו, והמיקל על המ"ב יש לו על מה לסמוק, מיהו לכ"ע אסור לטلطול זונבה (כנ"ל דטلطול במקצת שמייה טلطול) ומAMILא דאף נגיעה אסור כיון שעלול להתנדנד כמו שמהאי טעמא אסור לגעג בעביצה כיוון שמתנדנדת.

אבל לכ"ע במקום שאין שם שער מותר, שאינו אלא נגיעה בעלמא דמותר במקצת, אבל הערני חתני החוב"ט מהרא"ץ סאמעט ניר'ו שי"ל שאף זה אסור לשיטות הפסוקים דאסור לנגוע